

Tóth Krisztián

Csillagászokat, amatőr-csillagászokat bemutató interjúsorozatunkban ezúttal Tóth Krisztiánnal beszélgetünk. Interjúalanyunk nemrégiben az MCSE elnökségi tagjává választotta közgyűlésünk. Sokan változós névkódja után ismerik Ttk-t, aki évtizedek óta amatőr-kodik, újabban pedig az asztrofotózás világában ér el szép eredményeket. Felvételeivel gyakran találkozhatunk a Meteorban vagy híportálunkon. Legutóbb a Meteor 2016/4. számában olvashattunk tőle hosszabb cikket az NGC 3201 jelű gömhalmaz változócsillagairól. A Polaris asztrofotós szakkörének egyik szervezője, ahogy mondani szokás: régi motoros, régi meteoros.

Mikor kezdte el csillagászattal foglalkozni?

Gyermekkoromban kezdett el érdekelni. Dunakeszin laktunk, és nem messze tőlünk volt egy vasúti híd, ahova kisgyerekként sokszor kijártam édesapámmal, hogy nézzük a vonatokat. Ahogy besötétedett, elkezdtünk beszélgetni a csillagos égboltról, és hogy tulajdonképpen mit is látunk. Rengeteg kérdésem volt, és egy ideig tudott is válaszolni rájuk, de aztán látszott, hogy az ő tudása is korlátos, ezért megkaptam szüleimtől Hédervári Péter Képes csillagvilág c. könyvét. Sokat olvastam, és egyre jobban kezdett érdekelni a csillagászat.

Volt távcsöved is?

Igen, ötödikes vagy hatodikos lehettem, amikor kaptam egy kisebb Galilei rendszerű távcsövet. A Holdat, a Jupitert, a Jupiter holdjait és fényesebb mélyég-objektumokat lehetett vele észlelni. Érdekes, hogy a Holddal arányaiban keveset foglalkoztam amatőr-csillagászati szinten, de mégis ez volt az első égitest, amit észleltem, hiszen egy kisvárosból ez látszik a legjobban.

Felmentél valamelyik közeli csillagvizsgálóba?

Szüleim látták rajtam, hogy egyre komolyabban érdekel a csillagászat, ezért beírtak

az Uránia Csillagvizsgáló szakkörébe. Orha Zoltán volt a szakkörvezető, és nagyon jó kis társaság verődött össze, amiből Kereszturi Ákossal és Sárnecky Krisztiánnal máig megmaradt az ismeretség. Mizser Attila eljött egyszer az egyik szakköre, és mondta, hogy lesz nyári csillagász tábor Ráktanyán. Ez volt az első nagy tábor (1989), amin már fiatalabbak is részt vettek, ahogy én is, szóval innen indult az amatőr-csillagászati tevékenységem.

Előkészületek egy kis városzéli asztrofotózáshoz

Gimnázium alatt is megmaradt ez a hobbi?

Persze, az Apáczai Gimnáziumba jártam, kollégista voltam. Itt tanult Bakos Gáspár is, és meglepő, hogy nem is az iskolából, hanem Ráktanyáról van az ismeretség, a közös érdeklődés hozott össze minket. Kiss Lacit is az egyik tábor alkalmával ismertem meg.

Tanultál csillagászatot az egyetemen?

Igen, az ELTE-n tanultam, de végül nem lettem csillagász. A Fizika, Biológia és Geológia

Tanszéknek volt egy közös informatikai projektje, amiben én is részt vettem. Az akkori ötödéves rendszergazda azt mondta, hogy tanuljak sokat, mert jövőre én leszek a rendszergazda. Ez így is lett, és az akkor nagy teljesítményű számítógépeket adminisztráltam. Ahogy az informatika fejlődött, én is egyre jobban beletanultam a szakmába, és úgy alakult, hogy az egyik nagyvállalat, amivel az egyetem üzletelt, elcsábított magához. Szóval ezáltal elmentem az informatika irányába, a csillagász szakot nem fejeztem be.

Észlelés közben, a Polarisban

Mivel foglalkoztál/foglalkozol a munkád során?

Nagyvállalati rendszerekkel, de ezen belül is főleg telekommunikációs rendszerekkel foglalkoztam különböző cégeknél. Emellett bankoknál, az iparban és államigazgatási területen is részt vettem több projektben, illetve közreműködtem az IT infrastruktúrájuk támogatásában. Nagy megbízhatóságú rendszerek támogatásával kezdtem, aztán pár évvel később már én terveztem és építettem ki ezeket. Jelenleg ugyanezt csinálom, csak egy kisebb cég alkalmazottjaként. Azért a tudomány egy ponton a munkámba is bekapcsolódott, mégpedig úgy, hogy egy cég felkérésére szuperszámítógépeket építettem, melyeket tudományos célokra használtak fel.

Bánod, hogy nem lett belőled csillagász?

A mai napig vívódom azon, hogy a tudomány tulajdonképpen egy nemes dolog. Az

ember valamilyen szinten híres lesz, ha felfedez vagy kitalál új dolgokat. Igazából az informatika azon területén, ahol dolgoztam, többnyire háttérembernek számítás, még akkor is, ha roppant bonyolult újításokat csinálsz. Ezek általában csak abban nyilvánulnak meg, hogy például felveszed a telefont, és az működik. Megérkezik a számla, a banki utalások megtörténe. Folyik az ipari termelés. A másik dolog pedig az, hogy számomra sokkal fontosabb, hogy a családomnak most egy stabil életet tudok nyújtani, mint hogy hivatásszerűen foglalkozzak a tudománnyal. Azért nem annyira keserű ez a dolog, mert az informatika is a hobbi volt, végül jobban elmélyedtem benne, a csillagászat pedig hátterbe szorult.

Mikor csatlakoztál a Polaris csapatához?

2004 körül kiszakadtam ebből az amatőr-csillagász közegből, de továbbra is MCSE-tag voltam, olvastam az Egyesület dolgairól, nyomom követtem a tudományos híreket. Sok éven keresztül távcsővem sem volt. 2012-ben kapcsolódtam be újra az MCSE életébe, amikor is a feleségem javaslatára ismét belevágtam a távcsöves észlelésbe. Tudni kell rólam, hogy ha valamit elkezdek, akkor abban nagyon szeretek elmélyülni. Az életem nagy részét munkával töltöttem, most abból egy kicsit visszavettem, hogy a hobbióra is jusson idő, és talán elmondhatom, hogy ezáltal kiegyensúlyozottabbá váltam.

A családod részt vesz a hobbidban?

Erre nem tudok egyértelmű választ adni. Gyakran megmutatom nekik, amit a távcsővel nézek, de 1–2 alkalomnál tovább nem köti le őket. Bár a feleségemet, Katit egy ágasvári csillagász tábor alkalmával ismertem meg, így végülis mondhatjuk, hogy a közös érdeklődés hozott össze minket. Nyáron pár alkalommal elhoztam a nagyobbik fiamat ide a Polarisba, a bemutató távcsővezésekre, ahol én is aktívan részt vettem. Hallotta, hogy miket mesélek az érdeklődőknek, és látta, ahogy beállítom a távcsövet. Ezek gondolom rendkívül felkeltették az érdeklődését, mert azt mondta, hogy ő is szeretné megtanulni azokat a dolgokat, amiket én tudok, úgy-hogy azóta jár a Polaris gyermekszakkörébe.

Interjú közben a Polaris irodájában

Sajnos nem tudok elég időt tölteni a családdal, ezért örülök, ha vannak ilyen közös élmények.

Milyen távcsövet, műszereket használasz?

Egy 102/635-ös Gyulai Pál-féle apokromátom van. Többnyire a lakhelyemről, Gödről szoktam vele észlelni, mert sajnos nincs túl sok időm elmenni máshova a felszereléssel. Néha feljárok a Polaris távcsövet használni, hiszen az enyémnél lényegesen nagyobb az itteni műszer. Ezekén kívül időnként robottávcsövet bérek Ausztráliában, hogy a déli égbolt objektumait is megtekinthessem. Fotózáshoz CCD kamerát használok.

Miért kezdtlél bele az asztrófotózásba?

Közel három éve kezdtem, igazából csak ki akartam próbálni. Teljesen kezdőként vágtam bele a dologba, persze az alap fotográfiai ismeretekkel tisztában voltam. Nagyon szeretem a szép asztrófotókat, viszont elsősorban olyan objektumokat fotózok, amelyek számomra tudományos szempontból is érdekesek. Szeretek a dolgok mögé nézni, utána olvasni a tudományos hátterének, így mondhatjuk, hogy inkább digitális észlelő vagyok. Néha egy-két objektumot csak azért fotózok színesben, mert színesben szokás, de amikor már megvan a formavilág, vagy már látom a struktúráját, akkor nem foglalkozom vele tovább. Ezek a soha nem publikált képeim.

Ki támogatott az asztrófotózásban, kitől kértél segítséget?

Sokan tanácsolták, hogy töltsen fel az internetes galériába a képeimet. A fórumon ismertem meg Szeri Lászlót, akivel azóta is tartom a kapcsolatot. Igazi műszaki érdeklődésű ember, a remek beszélgetéseken túl rengeteget segített nekem a műszerekkel kapcsolatos technikai problémák megoldásában.

Hogyan jött az asztrófotós szakkör ötlete?

Ha jól emlékszem, Mizser Attila ötlete volt. Úgy gondolta, hogy a többi szakkör mellett erre is lenne igénye a közönségnek. Összehozott Csoknyai Attilával, hogy ketten vágjunk bele, havonta szervezzünk meg egy-egy alkalmat. Mizser Attila amúgy azóta is sokszor ad ötletet az előadókkal kapcsolatban. Én úgy látom, hogy van egy kisebb mag, akik minden hónapban eljönnek, és mindig vannak olyanok, akik teljesen laikusként ülnek be meghallgatni az előadásokat. Utóbbiak lehet, hogy soha nem fognak asztrófotózni, de mégis érdeklí őket a téma. Szerintem egy jó kis csapat jött össze a szakkörön.

Mik a jövőbeni terveid?

Sokat mesélt nekem a többi asztrófotós a namíbiai utazásokról, egyszer talán én is elmennék oda, de egyelőre sajnálom az időt a családtól.

Köszönöm az interjút!

Gurubi Gina